

برتری بخشیدن فرهنگی و مسوولیت وزارت اطلاعات و فرهنگ

طی سالهایی که در فرانسه مصروف اخذ تخصص در امور دیپلماتیک بودم، مانند سایر محصلین خارجی، بیشتر به قاموسها و دایره المعارف ها مراجعه می نمودم. روزی در ستون اول صفحه ۱۲۸۵ بخش اسمای خاص دایره المعارف لاروس (Larousse) چاپ فرانسه، در مورد محل تولد مولانا جلال الدین محمد بلخی برخوردیم که نوشته شده بود **بلخ یا خراسان**. در ستون وسط صفحه ۱۲۸۵ همان مأخذ به اسم جمال الدین الافغانی برخوردیم و خدا را شکر کردم که اسمی از دانشمند سرزمین آبائی ام را در میان اینهمه دانشمندان یافته بودم؛ مگر به تفصیلیکه تحت آن اسم آمده بود مراجعه کردم، چنین خواندم:

متفکر اسلامی فارسی الاصل.

این تناقض گوئی مرا به آن واداشت تا معلومات مندرج در آن دایره المعارف در مورد ابوعلی ابن سینای بلخی را نیز از نظر بگذرانم که بالاخره در ستون سوم، صفحه ۱۱۵۸، بخش اسمای خاص همان مأخذ به ادامه اسم دانشمند متذکره نوشته شده بود:

طیب و فیلسوف ایرانی.

با خود گفتم که آیا واقعاً مامورین عالیرتبه افغانستان، بخصوص آنانیکه به صفت آتشفشانهای فرهنگی در کشورهای خارجی مقرر و از معاشات بلند اسعاری استفاده نیز مینمودند، ماموریت خویش را، به فرموده دوست بسیار عزیزم انجنیر احمد نواز بختیار، تعطیلات عالی می پنداشته اند؟ زیرا ایشان نه تنها وظیفه معرفی مسایل فرهنگی؛ بلکه دفاع از آنها را نیز عهده دارند. اما و با تأسف طوریکه ملاحظه میگردد، آتشفشانهای کلتوری و وزارت اطلاعات و فرهنگ همان دورانهای طلائی نیز در اجرای امور محوله بی تفاوت باقی مانده اند.

این موضوع را میتوان از طریق نشست متخصصین ایرانی و افغانی حل و در نهایت مسوولین امور وظیفه خوانند داشت تا از مجاری دیپلماتیک و نمایندگیهای فرهنگی با کشورهای خارجی در تماس شده، شخصیت های افغانی را با هویت اصلی آنها درج فرهنگهای ایشان سازند. اگر موضوع طور دیگری باشد، باید به اطلاع ملت رسانیده شود تا بیهوده شخصیت های علمی و فرهنگی کشورهای همسایه را از کشور خویش تلقی ننماید.

مسأله مهم دیگریکه باید به آن توجه نمود، استفاده کلمات مترادف مروج ایرانی در کنار کلمات مروج افغانی در سایت بی بی سی است.

هرچند این مطلب را طی فورمه نظرخواهی بی بی سی به ایشان نگاشته و تقاضا نموده بودم تا در صورت استفاده از کلمات مروج ایرانی چون **اسفند ماه** در کنار **ماه حوت**، **خود رو** در کنار **موتر** در اخبار مربوط به صفحه افغانستان، عین موضوع را در صفحه اخبار مربوط به ایران نیز مراعات نمایند که نه تنها چنین نشد؛ بلکه این روزها در کنار کلماتی چون **بادنجان رومی**، **خشت**، ... نیز کلمات مروج ایرانی **گوجه فرنگی** و **آجر** را استفاده مینمایند و این مترادف نویسی صرفاً در صفحه مربوط به اخبار افغانستان در نظر گرفته شده است. به این معنا که هیچگاهی در اخبار مربوط به ایران که صفحه ای مربوط به خویش را دارد دیده نشده تا در کنار کلماتی چون **آجر**، **گوجه فرنگی** و **خودرو** کلمات مروج افغانی چون **خشت**، **بادنجان رومی** و **موتر** نیز ذکر شود. حتی در کنار کلمه **مرسی**، کلمه دری **تشکر** را نمی نویسند.

هرچند این موضوع سطحی به نظر می آید؛ مگر با دید عمیقتر میتوان دریافت که در عقب اینهمه یکنوع برتری بخشیدن فرهنگی نهفته است که از طرف مراجعیکه در قدم نخست ایران ستیز ترین ها اند، تحمیل میشود.

وزارت اطلاعات و فرهنگ افغانستان و آتشفشانهای فرهنگی ما در خارج از کشور باید هرچه عاجلتر جلو این امر را سد شوند.

دست اندرکاران افغانی رادیو بی بی سی میتوانند در حصه خویش عمل نمایند و وزارت اطلاعات و فرهنگ افغانستان این صلاحیت را دارد تا با احضار نماینده رادیو بی بی سی، اهمیت موضوع را به ایشان تفهیم نماید.

همه میدانیم که رادیو بی بی سی کدام اهداف را، به نفع کی ها در منطقه دنبال مینماید. آنانیکه از دورها، تحت نام برقراری صلح در منطقه عسکر فرستاده اند، در تلاش اند تا ملت های ساکن در منطقه را در برابر هم قرار دهند تا از آب گل آلود ماهی گیرند. آنها با توجه به حساسیت ایکه کاربرد اصطلاحات اداری فارسی بجای پشتو میان اقوام ساکن در افغانستان آفرید، در تلاش برآمده اند تا با استفاده از همین شیوه میان دو ملت همدین، هم فرهنگ و همزبان، با ترجیح کلمات مترادف مروج یکی بر آندیکری، حساسیت خلق نموده بیش از پیش ایران را در انزوا قرار دهند. بناءً موضعگیری مقامات افغانی نباید موجب رنجش خاطر برادران همزبان ایرانی ما شود.

پایان